

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
МОДУЛЯ "ДОМЕДИЧНА ДОПОМОГА В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ СИТУАЦІЯХ"
ДИСЦИПЛІНИ "ПІДГОТОВКА ОФІЦЕРІВ ЗАПАСУ"
 для студентів 3 курсу фармакологічного факультету
 у весняному семестрі 2018-2019 навчального року
 тривалістю 5 занять (30 год)

№ заняття	№ теми	Час, год	Тема заняття
1	1	4	Порядок надання домедичної допомоги та первинного огляду постраждалого в екстремальних ситуаціях
2	2	4	Домедична допомога постраждалим з порушенням кровообігу
	3	2	Домедична допомога постраждалим з порушенням дихання
3	4	4	Домедична допомога постраждалим з травмами
	5	2	Домедична допомога постраждалим з отруєнням засобами масового ураження
4	6	2	Домедична допомога постраждалим з термічними або хімічними ураженнями
	7	2	Домедична допомога пацієнтам з найпоширенішими невідкладними станами
	8	2	Психологічна допомога при надзвичайних ситуаціях або бойових умовах
5	9	4	Порядок надання домедичної допомоги пораненим в різних секторах поля бою
	10	2	Медичне сортування та евакуація постраждалих
		2	Підсумковий модульний контроль
		30	

Програма навчальної дисципліни «Домедична допомога в екстремальних ситуаціях»
для студентів 3 курсу фармакологічного факультету

Заняття № 1

Тема 1.

Порядок надання домедичної допомоги та первинного огляду постраждалого в екстремальних ситуаціях

Домедична допомога в екстремальних умовах як навчальна дисципліна, її актуальність, зміст. Поняття домедичної допомоги в екстремальних умовах (мирного часу та бойових умовах). Правові аспекти надання домедичної допомоги.

Місце та обсяг надання домедичної допомоги у бойових та небойових умовах. Огляд місця події в небойових умовах, забезпечення особистої безпеки, визначення кількості постраждалих і ймовірної причини їх ураження, виклик ШМД та інших рятувальних служб у небезпечній ситуації, залучення випадкових свідків до організації надання домедичної допомоги. Контакт з постраждалим.

Проведення первинного огляду. Огляд за алгоритмом САВСДЕ. Визначення рівня свідомості за шкалою AVPU. Переведення пораненого (постраждалого) у стабільне положення.

Заняття № 2

Тема 2

Домедична допомога постраждалим з порушенням кровообігу

Причини й ознаки зовнішньої кровотечі. Поняття про критичну зовнішню кровотечу. Способи та техніка тимчасової зупинки зовнішньої кровотечі: підняття кінцівки, тиск на рану, тампонування рани, тиснуча пов'язка (ізраїльський бандаж). Показання і техніка накладання різних видів джгутів та імпровізованих закруток. Показання і правила застосування хімічних засобів для зупинки кровотечі.

Причини й ознаки внутрішньої кровотечі. Домедична допомога при внутрішній кровотечі. Поняття про колапс і шок, причини їх виникнення, розпізнавання і надання домедичної допомоги.

Тема 3

Домедична допомога постраждалим з порушенням дихання

Анатомо-фізіологічні особливості дихальних шляхів. Причини непрохідності дихальних шляхів. Ознаки повної і часткової непрохідності дихальних шляхів. Техніка забезпечення прохідності дихальних шляхів (закидання голови; виведення нижньої щелепи; введення носо-, ротогорлових повітровоідів). Техніка забезпечення прохідності дихальних шляхів при обструкції стороннім тілом. Особливості видалення стороннього тіла з дихальних шляхів вагітної жінки, огрядної людини, немовляти. Пристрої для штучної вентиляції легень. Техніка штучної вентиляції легень (рот до рота, рот до носа, рот до лицевої маски, мішком АМБУ). Пневмоторакс: види, ознаки, домедична допомога.

Заняття № 3

Тема 4.

Домедична допомога постраждалим з травмами

Причини та ознаки ран м'яких тканин, проникаючих і непроникаючих ран черепа, грудної клітки, живота. Особливості бойових поранень. Захист ран. Техніка накладання пов'язок при пораненнях черепа, ока, вуха, нижньої щелепи. Поранення грудної клітки. Особливості накладання пов'язок при проникаючих пораненнях живота. Накладання пов'язок при наявності стороннього тіла в рані.

Причини та ознаки травм голови, хребта і тазу. Види травм кінцівок (переломи: відкриті і закриті, розтягнення зв'язок, вивихи суглобів), причини та ознаки. Абсолютні ознаки переломів. Особливості надання домедичної допомоги при відкритих переломах. Транспортна іммобілізація табельними та пристосованими засобами. Тактика дій та надання домедичної допомоги рятувальником при дорожньо-транспортній пригоді.

Тема 5

Домедична допомога постраждалим з отруєнням засобами масового ураження

Аварії на хімічно-небезпечних об'єктах. Класифікація та характеристика сильнодіючих отруйних речовин. Домедична допомога при ураженні сильнодіючими отруйними речовинами.

Уражаючі фактори аварій на радіаційно небезпечних об'єктах. Радіаційні ураження. Променева хвороба, ознаки. Радіопротектори. Домедична допомога в небойових умовах.

Заняття № 4

Тема 6.

Домедична допомога постраждалим з термічними або хімічними ураженнями

Опіки, класифікація, ознаки, домедична допомога в небойових умовах. Відмороження, класифікація, ознаки, домедична допомога в небойових умовах. Траншейна стопа, замерзання, домедична допомога в небойових умовах. Гіпертермія, домедична допомога в небойових умовах.

Ураження електричним струмом, блискавкою та домедична допомога. Ураження кислотами і лугами, домедична допомога. Особливості допомоги при опіках очей різної етіології.

Тема 7.

Домедична допомога пацієнтам з невідкладними станами

Причини, діагностика і домедична допомога при зомлінні, комі невідомої етіології, судомах, болю у серці (стенокардія, інфаркт), інсульті, гострому болю в животі, отруєнні невідомою речовиною або невідомим газом, укусах комах, собак, отруйних змій.

Допомога на воді: розпізнавання потопельника, наближення до нього, транспортування до берега. Домедична допомога при утопленні.

Тема 8.

Психологічна допомога при надзвичайних ситуаціях або бойових умовах

Особливості поведінки людей в надзвичайних ситуаціях. Типові реакції медичних працівників на різні травматичні події. Механізми формування стресостійкості у медичних працівників. Технології профілактики посттравматичних стресових розладів. Дебрифінг як метод психологічної корекції посттравматичних стресових розладів.

Бойовий стрес і бойова втома: ознаки, профілактика та основні принципи надання домедичної допомоги в бойових умовах.

Заняття № 5

Тема 9

Порядок надання домедичної допомоги пораненим в різних секторах поля бою

Види ушкоджень в бойових умовах. Засоби індивідуального медичного оснащення та особистої безпеки військовослужбовця. Особливості оцінки місця події в бойових умовах. Розподіл поля бою на сектори. Алгоритми надання домедичної допомоги в секторах обстрілу та укриття. Гострі порушення дихання та кровообігу в бойових умовах. Особливості бойових травм. Особливості надання домедичної допомоги постраждалим з травмами, радіаційним ураженням, опіками, відмороженням, траншейною стопою, ураженням бойовими вогнесумішами.

Організація та проведення переміщення (відтягування, винесення) пораненого в укриття у бойових та небойових умовах.

Тема 10.

Медичне сортування та евакуація постраждалих

Організація та проведення медичного сортування при виникненні масових санітарних втрат. Алгоритм проведення медичного сортування. Заповнення МІСТ-рапорту.

Методи переміщення пораненого з сектору укриття до місця збору поранених (однією, двома особами, з використанням табельних та підручних засобів).

Підготовка поранених (уражених) до евакуації. Контроль стану пораненого згідно протоколу САВСDE. Медична інформаційна картка: призначення, правила заповнення. Правила запиту на евакуацію. Завантаження та розвантаження поранених в різні евакуації транспортні засоби. Контроль життєвих показників та стану пораненого під час транспортування в бойових і небойових умовах.

Підсумковий модульний контроль.

Теоретичні знання та практичні вміння:

Заняття № 1

Тема № 1. Порядок надання домедичної допомоги та первинного огляду постраждалого в екстремальних ситуаціях

Знати

Визначення поняття домедичної допомоги в умовах мирного часу та бойових умовах.

Правові аспекти надання домедичної допомоги.

Обсяг домедичної допомоги у бойових та небойових умовах.

Компоненти огляду місця події та їх послідовність в умовах мирного часу

Способи забезпечення особистої безпеки під час огляду пацієнта або постраждалого

Принципи визначення кількості постраждалих і можливі причини їх ураження

Порядок активації ЕНМД та інших рятувальних служб у надзвичайній ситуації

Принципи контакту з постраждалим в умовах мирного часу

Послідовність та об'єм домедичної допомоги під час первинного огляду постраждалого або пацієнта в умовах мирного часу

Методику оцінки рівня свідомості за шкалою AVPU

Методику переведення пораненого (постраждалого) у безпечне положення

Вміти:

Виконати огляд місця події

Визначити кількість постраждалих та імовірну причину їх ураження

Застосувати засоби особистої безпеки перед оглядом пацієнта або постраждалого

Залучити свідків події до надання домедичної допомоги

Активувати службу ЕНМД та інші рятувальні служби за необхідністю

Оцінити рівень свідомості пацієнта або постраждалого за шкалою AVPU

Оцінити прохідність верхніх дихальних шляхів

Оцінити наявність та характер дихання
Оцінити наявність і характер кровотечі
Оцінити наявність, локалізацію і властивості пульсу
Провести первинний огляд пацієнта або постраждалого за алгоритмом САВС
Перевести пацієнта або постраждалого у стабільне положення

Заняття № 2

Тема № 2 Домедична допомога постраждалим з порушенням кровообігу

Знати

Причини і ознаки зовнішньої кровотечі, визначення критичної зовнішньої кровотечі.
Способи та техніку тимчасової зупинки зовнішньої кровотечі (методи підняття кінцівки, тиск на рану, тампонування рани, накладання стискуючої пов'язки (ізраїльського биндажу).
Показання і техніку накладання різних видів джгутів та імпровізованих закруток.
Показання і правила застосування місцевих засобів для зупинки кровотечі.
Послідовність зупинки зовнішньої кровотечі
Причини, ознаки та об'єм домедичної допомоги постраждалим з внутрішньою кровотечею.
Причини, ознаки та об'єм домедичної допомоги постраждалим з колапсом або шоком.
Ознаки раптової зупинки серця та показання до початку серцево-легеневої реанімації
Методику та критерії ефективності грудних компресій
Алгоритм базової реанімації
Критерії припинення реанімації

Вміти

Діагностувати зовнішню критичну кровотечу
Зупинити зовнішню кровотечу шляхом підняття кінцівки, тиску на рану та її тампонування, накладання тиснучої пов'язки (ізраїльського биндажу), накладання різних видів джгутів та імпровізованих закруток.
Надати домедичну допомогу постраждалим з внутрішньою кровотечею
Надати домедичну допомогу постраждалим з шоком внаслідок крововтрати
Діагностувати раптову зупинку серця
Виконати базову серцево-легеневу реанімацію

Тема № 3 Домедична допомога постраждалим з порушенням дихання

Знати

Причини непрохідності дихальних шляхів.
Ознаки повної і часткової непрохідності верхніх дихальних шляхів.
Методи забезпечення прохідності верхніх дихальних шляхів (прийоми закидання голови, виведення нижньої щелепи; введення носо-, ротогорлових повітроводів): показання, техніку, критерії ефективності.
Маневри, які відновлюють прохідність дихальних шляхів при обструкції стороннім тілом.
Алгоритм відновлення прохідності дихальних шляхів від стороннього тіла постраждалого, вагітної жінки, огрядної людини, немовляти.
Найпростіші методи штучної вентиляції легень на догоспітальному етапі (рот до рота, рот до носа, рот до лицевої маски), показання, техніку, критерії ефективності.

Вміти

Відновити прохідність верхніх дихальних шляхів простими маневрами або за допомогою повітроводів
Звільнити верхні дихальні шляхи постраждалого (в тому числі вагітної жінки, огрядної людини, немовляти) від стороннього тіла
Провести штучну вентиляцію легень простими маневрами

Заняття № 3

Тема № 4 Домедична допомога постраждалим з травмами

Знати

Причини, ознаки та об'єм домедичної допомоги постраждалому з раною м'яких тканин

Причини, ознаки та об'єм домедичної допомоги постраждалому з проникаючою або непроникаючою раною черепа

Техніку накладання пов'язок при пораненнях черепа, ока, вуха, нижньої щелепи

Причини, ознаки та об'єм домедичної допомоги постраждалому з травмою грудної клітки

Причини, ознаки та об'єм домедичної допомоги постраждалому з травмою живота

Особливості накладання пов'язок при проникаючих пораненнях живота

Правила накладання пов'язок при наявності стороннього тіла в рані

Причини, ознаки та об'єм домедичної допомоги постраждалому з травмою хребта або тазу.

Класифікацію травм кінцівок (переломи: відкриті і закриті, розтягнення зв'язок, вивихи суглобів), причини та ознаки. Абсолютні ознаки переломів.

Визначення поняття та ознаки політравми

Техніку ручної стабілізації шийного відділу хребта

Техніку іммобілізації кінцівок постраждалому з розтягненням зв'язок

Техніку іммобілізації руки або ноги постраждалого за допомогою підручних засобів

Техніку іммобілізації руки або ноги постраждалого за допомогою табельних засобів

Особливості надання домедичної допомоги при відкритих переломах.

Техніку застосування шприц-тюбика зі знеболюючим засобом

Механізми отримання травм постраждалим внаслідок ДТП.

Послідовність огляду постраждалого внаслідок ДТП в салоні автомобіля.

Техніку екстреного виймання постраждалого з салону автомобіля.

Тактику та об'єм домедичної допомоги постраждалому внаслідок ДТП.

Вміти

Перев'язати різні види ран м'яких тканин, черепа, ока, вуха, нижньої щелепи, грудної клітки, живота

Виконати голкову декомпресію плевральної порожнини

Іммобілізувати шийний відділ хребта вручну і за допомогою шийного комірця

Зняти шолом з велосипедиста або мотоцикліста

Іммобілізувати травмовані кінцівки за допомогою підручних засобів

Іммобілізувати травмовані кінцівки за допомогою табельних засобів

Іммобілізувати постраждалого з політравмою для транспортування

Ввести знеболюючий засіб зі шприц-тюбика

Виконати огляд постраждалого внаслідок ДТП

Застосувати техніку екстреного виймання постраждалого з салону автомобіля

Тема № 5 Домедична допомога постраждалим з отруєнням засобами масового ураження

Знати

Визначення аварії, ступені її тяжкості та зони хімічного ураження на хімічно-небезпечному об'єкті

Класифікацію та характеристику сильнодіючих отруйних речовин.

Обсяг домедичної допомоги при ураженні сильнодіючими отруйними речовинами.

Поняття про аварію та її фази на радіаційно-небезпечному об'єкті

Фактори, які впливають на організм людини при аваріях на радіаційно-небезпечних об'єктах

Зони радіоактивного зараження місцевості

Ознаки, ступені тяжкості та періоди гострої променевої хвороби

Поняття про радіопротектори.

Обсяг домедичної допомоги постраждалим при аваріях на радіаційно-небезпечних об'єктах

Вміти

Надати домедичну допомогу постраждалим з ураженням сильнодіючими отруйними речовинами

Надати домедичну допомогу постраждалим з радіаційним ураженням

Заняття № 4

Тема № 6 Домедична допомога постраждалим з термічними або хімічними ураженнями

Причини, ознаки та класифікацію опіків

Принципи оцінки опіків за глибиною, тяжкістю та площею ураженої поверхні

Об'єм та порядок домедичної допомоги постраждалому з опіками
Ознаки впливу кислот або лугів на шкіру та слизові оболонки
Об'єм та порядок домедичної допомоги постраждалим з хімічними опіками
Особливості допомоги при опіках очей різної етіології.
Причини, ознаки та класифікацію відмороження та гіпотермії
Об'єм та порядок домедичної допомоги постраждалому з відмороженням або гіпотермією
Причини та ознаки сонячного або теплового удару
Об'єм та порядок домедичної допомоги постраждалому з сонячним або тепловим ударом
Дію електричного струму на організм людини
Причини та ознаки ураження електричним струмом або блискавкою
Об'єм та порядок домедичної допомоги постраждалому з ураженням електричним струмом

або блискавкою.

Вміти

Розпізнати опіки різної етіології
Визначити глибину і тяжкість опіків та площу ураженої поверхні
Надати домедичну допомогу постраждалому з опіками
Промити очі при ураженні кислотами або лугами
Визначити ступінь тяжкості відмороження або гіпотермії
Надати домедичну допомогу постраждалим з відмороженням або гіпотермією
Надати домедичну допомогу постраждалому з траншейною стопою
Розпізнати сонячний або тепловий удар та надати домедичну допомогу
Розпізнати ураження електричним струмом або блискавкою та надати домедичну допомогу

Тема № 7 Домедична допомога пацієнтам з невідкладними станами

Знати

Причини та ознаки зомління, об'єм та порядок домедичної допомоги
Причини та ознаки коми невизначеної етіології, об'єм та порядок домедичної допомоги
Причини та ознаки судом, об'єм та порядок домедичної допомоги
Причини білю в грудній клітці, об'єм та порядок домедичної допомоги
Причини та ознаки інсульту, об'єм та порядок домедичної допомоги
Причини гострого болю в животі, об'єм та порядок домедичної допомоги
Загальні ознаки отруєння, об'єм та порядок домедичної допомоги
Ознаки, об'єм та порядок домедичної допомоги пацієнту при укусах (комах, собак або

отруйних змій)

Ознаки та класифікацію утоплення
Особливості наближення до потопельника та його транспортування до берега
Об'єм та порядок домедичної допомоги постраждалому внаслідок утоплення

Вміти

Розпізнати зомління та надати домедичну допомогу
Розпізнати кому та надати домедичну допомогу
Розпізнати судом та надати домедичну допомогу
Розпізнати біль у серці та надати домедичну допомогу
Розпізнати інсульт та надати домедичну допомогу
Надати домедичну допомогу пацієнту або постраждалому з болем у животі
Розпізнати пероральне або інгаляційне отруєння та надати домедичну допомогу
Надати домедичну допомогу постраждалому від укусу (комах, собак або отруйних змій)
Надати домедичну допомогу постраждалому внаслідок утоплення

Тема № 8 Психологічна допомога при надзвичайних ситуаціях або бойових умовах

Особливості поведінки людей в надзвичайних ситуаціях.

Визначення поняття і ознаки бойового стресу, бойової втоми та посттравматичного стресового розладу

Ступені тяжкості бойового стресу

Основні принципи та алгоритм домедичної допомоги особам з ознаками бойового стресу, бойової втоми або посттравматичного стресового розладу

Методи попередження розладів психіки під час бойових дій
Типові реакції медичних працівників на різні травматичні події.
Механізми формування стійкості до стресу у медичних працівників
Дебрифінг та його роль у психологічній корекції посттравматичних стресових розладів.

Вміти

Розпізнати бойовий стрес, втому або посттравматичний стресовий розлад
Виконати індивідуальні техніки управління стресом
Провести групову зустріч для профілактики розвитку бойового стресу

Заняття № 5

Тема № 9 Порядок надання домедичної допомоги пораненим в різних секторах поля бою

Знати

Види та особливості ушкоджень в бойових умовах
Найчастіші причини летальних наслідків під час бойових дій
Засоби індивідуального медичного оснащення та особистої безпеки військовослужбовця
Характеристику секторів поля бою
Особливості оцінки місця події в бойових умовах
Методи та техніку наближення до пораненого в секторі абсолютної небезпеки
Послідовність первинного огляду постраждалого в бойових умовах (алгоритм CABCADE)
Об'єм домедичної допомоги в різних секторах поля бою
Алгоритм надання домедичної допомоги в секторі абсолютної небезпеки
Алгоритм надання домедичної допомоги в секторі відносної небезпеки
Найчастіші причини гострого порушення дихання та кровообігу в бойових умовах
Техніку внутрішньовенного та внутрішньокісткового доступів
Класифікацію, клінічні ознаки та об'єм домедичної допомоги при пневмотораксі
Об'єм та порядок домедичної допомоги постраждалим з бойовими травмами
Об'єм та порядок домедичної допомоги постраждалим з радіаційним ураженням
Об'єм та порядок домедичної допомоги постраждалим з опіками
Об'єм та порядок домедичної допомоги постраждалим з відмороженням
Об'єм та порядок домедичної допомоги постраждалим з траншейною стопою
Об'єм та порядок домедичної допомоги постраждалим з ураженням бойовими вогнесумішами
Способи та техніку переміщення пораненого до укриття в бойових та небойових умовах

Вміти

Наблизитися до пораненого в секторі абсолютної небезпеки різними методами
Виконати первинний огляд пораненого в секторі абсолютної небезпеки
Діагностувати та зупинити критичну кровотечу в секторі абсолютної небезпеки
Перемістити пораненого з сектору абсолютної небезпеки
Виконати первинний та вторинний огляд пораненого в секторі відносної небезпеки
Надати домедичну допомогу пораненому в секторі відносної небезпеки
Забезпечити судинний доступ та виконати введення рідини
Попередити гіпотермію у пораненого

Тема № 10 Медичне сортування та евакуація постраждалих

Знати

Принципи організації та проведення медичного сортування при виникненні масових санітарних втрат
Алгоритм проведення медичного сортування
Правила заповнення МІСТ-рапорту
Методи переміщення пораненого з сектору укриття до місця збору поранених (однією, двома особами, з використанням табельних та підручних засобів)
Принципи підготовки поранених (уражених) до евакуації
Принципи контролю стану пораненого згідно з протоколом CABCADE
Призначення та правила заповнення медичної інформаційної картки
Правила запиту на евакуацію
Методи завантаження та розвантаження поранених в різні евакуаційні транспортні засоби

Принципи контролю життєвих показників та стану пораненого під час транспортування

Вміти

Визначити сортувальну категорію пораненого

Заповнити МІСТ-рапорт для передачі пораненого

Перемістити пораненого до місця збору поранених

Підготувати пораненого до евакуації

Завантажити або розвантажити поранених до різних транспортних засобів

Виконати огляд пораненого та контролювати його стан на етапі евакуації